

Minder fra Hunetorp Klit

Toppen og

Gultorp 1968

Efter en generalforsamling i grundejerforeningen Hunetorp Klit spurgte Børge Udsen, om jeg kunne skrive lidt om områdets historie, fordi min familie havde haft sommerhus heroppe siden 1934. Det fik jeg ikke gjort noget ved, men nu har jeg fået en anmodning til gennem min nevø Jens Ole Backhausen, der ligeledes har fået en opfordring af nuværende medlem af bestyrelsen Hugo S. Nielsen.

Historien er kun baseret på det, jeg kan huske, og de papirer jeg har vedrørende området. Min nevø har lovet at hjælpe med det, der kan ordnes på computeren og supplerer med egne minder fra området.

Toppen i 30'erne

I 1933 købte min onkel og min far to grunde af mejeribestyrer Carl Pedersen, Pandrup. Grundene var udstykket i 1919 og betegnedes på matrikelkortet som klitparceller.

Kortet viser 19 grunde alle af samme størrelse: Længde 840m, bredde i øst 24m, i vest 18m, areal 17760m². De to grunde kostede 2000 kr.

På de øvrige grunde var der bygget 6 sommerhuse, alle omtrent i forreste klitlinie. Uden for denne udstykning lå mod nord arkitekt Odgaards hus, senere vandrehjem og nu nedrevet. Mod syd lå Obels hus.

Til husene i vores udstykning var der kun adgang fra stranden, så der lå 3 garager lige foran klitterne.

Der var ikke mange restriktioner og formaliteter i en byggetilladelse dengang:

MEDDELELSE	
TL <i>K. Bagermester E. Sigsgaard</i> <i>Arden 30/10 33</i>	FRA <i>OVERKLITFOGED HEILMANN</i> <i>SKAGEN</i> <i>Tlf. Nr. 26. - Postgiro 6286.</i>
<p><i>Det meddeles Dem og Købmand Jens Bentsen, Ravnkilde, at De kan bygge Sommerhus paa Deres Ejendom af Mtr. Nr. 95 p i Hune, idet det er oplyst for mig, at det stykke, der ønskes relevant, ligger helt tilbage i den gamle Klit.</i></p> <p><i>Med Hensyn til en garage kan vi give Tilladelsen, naar Garagen lægges ca. 15 m fra Klitfoden. Jeg forudsætter, at de selv er Ejer af Stranden eller har Ejers Samtykke.</i></p> <p><i>Allan Heilmann.</i></p>	

1000

Bagermester E. Sigsgaard
Arden 30/10 33

Det meddeles Dem og Købmand Jens Bentsen, Ravnkilde, at De kan bygge Sommerhus paa Deres Ejendom af Mtr. Nr. 95 p i Hune, idet det er oplyst for mig, at det stykke, der ønskes relevant, ligger helt tilbage i den gamle Klit.

Med Hensyn til en garage kan vi give Tilladelsen, naar Garagen lægges ca. 15m fra Klitfoden. Jeg forudsætter, at de selv er Ejer af Stranden eller har Ejers Samtykke.

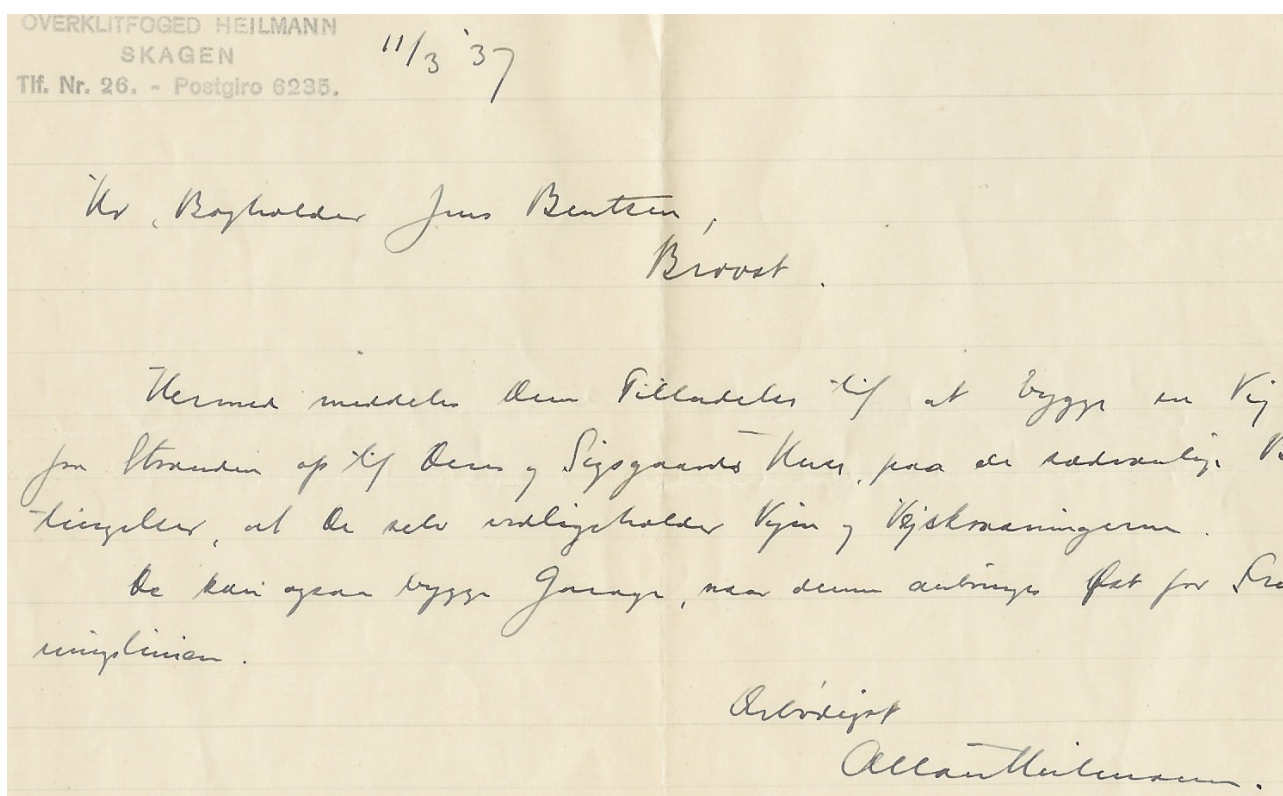
Allan Heilmann.

Der var ingen vej til grundene, så materialerne blev læsset af på stranden, og her byggede de først en dobbelt garage, og herfra blev materialerne slæbt op over klitten.

Dengang var der nok mindre end 50 meter fra huset til garagen, og klitterne var ikke ret høje. Da huset "Toppen" var færdigt kunne vi se det, så snart vi kom ned på stranden i Blokhus.

Der blev bygget et lokum ca. 100 meter øst for huset. Når spanden skulle tømmes, gravede vi – som regel når det var ved at blive mørkt - et hul og tømte spanden deri og dækkede pænt til igen.

Imellem "Toppen" og "Gultorp" blev der lavet en boring med pumpe. Vandet var meget jernholdigt, og vandspanden blev meget brun indvendig. Alt, hvad der blev vasket deroppe, blev også brunt, det kunne især ses på bleerne. Der har også nok været en del jod i vandet, for havregrøden fik altid en blålig farve. Men vandet smagte godt nok, og min far sagde, at det var sundt.

Hr. bogholder Jens Bentsen, Brovst.

Hermed meddeles Dem tilladelsen til at bygge en vej fra stranden op til Dem og Sigsgaards hus, på de sædvanlige betingelser, at De selv vedligeholder vejen og vejskråningerne. De kan også bygge garage, når denne anbringes øst for fredningslinien.

Ærbødigt

Allan Heilmann

I 1937 blev der lagt to rækker fliser fra stranden op til huset, så vi kunne køre til husene i bil. Alle fliserne var mærket med aftryk af en ring. Jeg vil tro vejen var ca. 30 meter lang dengang.

For krigsårene 1940 – 1945 har jeg lidt svært ved at tidsfæste de forskellige begivenheder.

Ca. 500 meter nord for ”Toppen” havde Arkitekt Odgaard et stort sommerhus bygget af røde mursten. Det blev efter krigen til vandrehjem og er nu revet ned.

Huset beslaglagde tyskerne og byggede en del bunkers syd for huset. Der var tyske soldater derovre lige til kapitulationen. De stjal også fliserne fra vores vej for selv at bygge en vej til stranden. Efter krigen hentede vi de fleste fliser tilbage. Vi kunne kende dem p.g.a. ringmærket.

Inde i Blokhuis byggede tyskerne en mægtig betonmur tværs over vejen nede ved stranden. I Rødhus blev der også bygget bunkers, og nogle af dem kom senere til at ligge frit på stranden, fordi havet her hvert år tog noget af klitterne.

Det må have været sommeren 1943, jeg cyklede op til Toppen sammen med 2 af mine kammerater. Nabofamilien var også deroppe, og sammen med deres 3 piger gik vi til blokhuis en aften og dansede. Vi gik gennem plantagen forbi flere minefelter – de var indhegnede, og der var et minefelt helt inde i Blokhuis lige syd for Jansen. En overgang var al færdsel på stranden forbudt, så det var nok derfor, vi gik gennem plantagen.

Under krigen og i nogle år derefter hændte det, at der drev en sømine ind på stranden. Jeg kan huske engang, jeg var deroppe, blev der sprængt en ilanddrevet sømine ca. 1 km nord for Toppen.

Da vi jo kun kunne komme til husene fra stranden, lå husene langt fremme og flere af dem i den hvide klit. Det var jo bestemt dejligt af hensyn til udsigten og der var jo ikke så langt, når vi skulle ud at bade, men det havde også sine ulemper. Vi slæbte en masse sand ind i huset, og når det blæste kom der sand ind gennem revner og sprækker.

En sommer, vi kom derop, havde vinden lavet et mægtigt hul ved nordsiden af huset, og 1,5 meter af soklen svævede frit i luften.

Jeg ved ikke, om det var fordi der drev mere olie ind på stranden dengang eller det var, fordi stranden ikke blev rensset, men vi havde tit oliepletter på fødderne når vi kom op efter at have været ude at bade. Derfor havde vi altid petroleum i huset, så tjæren kunne fjernes, inden vi gik ind.

Når vi skulle op til sommerhuset, var det altid spændende, om vejen fra stranden op over klitterne var til at køre på.

Nogle steder kunne der ligge en sandbanke over fliserne, andre steder var sandet blæst væk under fliserne, så de var sunket 10 – 30 centimeter. Det var dog altid til at bringe i orden med en skovl og lidt energi. En gang imellem var det også nødvendigt at forlænge vejen med flere fliser.

I 1961 blev vejen til stranden lagt om og forlænget. Hertil blev også brugt gamle jernbanesveller købt på en gård, hvor de havde været brugt til en ensilagebeholder. Lugten af ensilage kunne mærkes flere år derefter.

1968

Nu er alle disse småproblemer med kørevejen over klitterne fortid. I forbindelse med udstykning af baglandet, blev der jo anlagt en god vej østfra. Vejen er ikke bredere, end vi må tage hensyn til de modkørende biler, og det giver jo anledning til et venligt vink, når vi passerer hinanden.

Nu er der vist ikke længere udsigt til havet fra nogen af husene i området. Til gengæld kan man, i hvert fald uden for højsæsonen, færdes på stranden fra Blokhuse til Rødhus og føle at man er ude i den frie natur, selvom man ved, at der ligger over 100 huse lige på den anden side af klitterne.

Før udstykningen betragtede vi baglandet som et stort fællesareal, og der var ingen, der kunne se, om man gik på egen grund eller naboernes. Om sommeren var der mange bær, vi kunne plukke. De små sorte revlinge-bær, som ikke smagte af så meget og bøllebær som var større og blå. Vi børn plukkede gerne bøllebær og lavede selv syltetøj af dem.

En gang imellem kunne vi også møde fritgående får og kreaturer, der gik og græssede i baglandet, og som det kan ses af billedet, kom de en gang imellem helt op til husene.

I baggrunden anes vandrehjemmet

Før udstykning og efterfølgende dræning stod grundvandet ret højt, så der var mange små vandhuller rundt omkring i baglandet. I 1968 havde det regnet meget, og da blev der en ret stor sø ca. fra stien til stranden, og op til hvor postkassehuset nu ligger.

I sommerhusets kælder stod der en gammel ottoman og med små ændringer og en omgang tjære udvendigt, blev det til en brugbar båd, som børnene fik lov at sejle rundt i. Søen var jo ikke dyb, så børnene kunne sagtens klare sig, selvom de skulle falde i vandet.

Nalborg, den 2-4-67

Hr. dyrlæge E. Ligezaard.

Jeg har modtaget meddelelse fra plantor Leerskov, Tranum, om, at der er plantagt en forbindelse fra vandledningsnettet, det ligger inden for vore grunde i Huneborg Klit, og ud til os. Plantor Leerskov og vandmesteren vil gerne have et møde med os, hvort de vil gøre rede for betingelserne for tilslutningen. Plantor Leerskov bad mig om at kontakte de øvrige lodsejere i kolonien, hvilket hver især jeg hermed udfører. Der er af nogle foreslået, at man afholder mødet tirsdag den 11 april kl 17³⁰. Mødested ved vandrehjemmet. Hvis tiden passer dem, og der ikke kommer andre meddelelser, vil mødet finde sted til den nævnte tid.

Med venlig hilsen.

A. Jørgensen.

Juensonsgade 2. Nalborg.
Telf. 13 68 29.

I april 1967 blev der indført renovationsordning for området, og samme år kom der forslag om tilslutning til vandværket.

Vi var alle enige om tilslutning.

Udstykning

I halvfjerdserne ønskede Hobro Handelskompagni a/s at købe og udstykke sommerhusgrunde i området. Da grundene var så lange og smalle, kunne baglandet kun udnyttes til bebyggelse, hvis vi alle solgte på én gang.

D. 21/2 1976 samledes alle grundejerne på Metax's kontor i Aalborg, hvor vi forhandlede om pris og betingelser. På et møde d.6/3 på Kjær's kontor i Gug, blev vi alle enige om at sælge.

Ved handelen forpligtigede vi os til at være medlem af grundejerforeningen og dermed bidrage til at vedligeholde den nye vej til området.

Salgsdato d. 1/7 1976.

M. KJÆRS SMEDIE & MASKINFABRIK
POSTBOKS 560 . 9100 AALBORG
TELEFON (08) 14 16 00 . POSTKONTO 1107429

TK/EB

SDR. TRANDERSVEJ 6, GUG
DEN 8. oktober 1975.

Hr. billetkasserer Backhausen
Neptunvej 16
9000 Aalborg
=====

Kære sommernabo!

Da en udstykning for tiden finder sted syd vest for Vandrerhjemmet af Hobro Handelskompagni A/S, og dette firma nu er interesseret i Knud Springborg's og mit bagland (fra telefonmasterne), ønsker jeg meget gerne oplysning om Deres interesse i en bevarelse af baglandet, som det nu ligger.

Skattetrykket tvinger mig til at sælge noget af arealet.

Spørgsmålet er: Skal jeg sælge til Hobro Handelskompagni og lade dem udstykke baglandet eller sælge i "en lang stribe" med den klausul, at baglandet skal bevares uberørt.

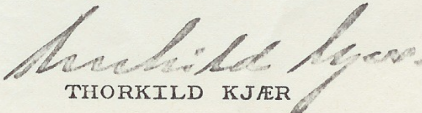
Denne sidste mulighed forudsætter imidlertid, at vi alle er enige om at bevare baglandet.

Jeg tillader mig derfor at vedlægge et spørgeskema, som jeg venligst beder Dem besvare.

Udfaldet af svarene må så afgøre, om vi skal mødes.

Kommer der ikke svar fra alle, er fælles optræden værdiløs, og så må sagen gå sin gang, som den bedst kan.

Med venlig hilsen

THORKILD KJÆR

Mange ting
årenes løb

har i
truet

idyllen i området. I 1968 var der planer om at oprette en go-cart bane. Den blev heldigvis ikke til noget.

Aabybro, den 27. august 1968.

Til samtlige sommerhusejere, sommerhusgrundejere og -lejere i Rødhusområdet.

I den senere tid har pressen i referater fra sognerådsmøder i Saltum-Hune kommune omtalt, at sognerådet har været positivt indstillet til at advokat Niels Kauffeldt på strandfoged Madsens areal øst for gården "Lunen" opretter en go-cart-bane, ligesom det fremgår af avisreferaterne, at politimester Højbye har tilladt banens oprettelse, bl.a. på betingelse af, at støjen fra banen ikke generer de omkringboende.

Det er beklageligt, at mennesker, der igennem to eller flere generationer, har værdsat den natur og fred, der har været og endnu findes i Rødhus, finder det økonomisk nødvendigt at risikere at ødelægge forholdene for mere end 200 familier ved at etablere et så infernalsk støjoenter, som en go-cart-bane er, i en afstand af fra få hundrede meter til små 2 km. fra vore fritidsklubber, men det er endnu mere beklageligt, at offentlige myndigheder, for hvem det må være en pligt at overvåge, at mest muligt af de ideelle forhold bevares, kan finde anledning til at understøtte et så ødelæggende foretagende, som en go-cart-bane er.

Det er en kendt ting, at den infernalske støj fra en sådan bane høres viden om.

Det forhold, at politimesteren stiller som betingelse, at banen ikke må støjgenerere beboerne, betyder jo kun, at først når banen har vist sig støjgenerende, kan sagen tages op til behandling for nedsættelse af støjen.

Hvis banen bliver et økonomisk godt foretagende, vil det blive endog meget svært at komme af med den igen.

Sagen kan blive behandlet på førstkommende møde i sognerådet den 10. sept., og hvis De og tilstrækkeligt mange andre protesterer i tide imod banens etablering, vil vi have en rimelig chance for at denne dybt beklagelige ide ikke bliver ført ud i livet.

Dette brev er udsendt til 261 formentlig interesserede i Rødhus.

Hvis De vil deltage i protesten, bedes De datere og underskrive vedlagte brev og omgående sende det til undertegnede, så protesten kan komme sognerådet rettidigt i hænde.

Venlig hilsen

A. Bruhn Nielsen,
kommunebogholder,
Kærvej 20,

Der har også været frygt for kystnedbrydning.

Rødhus Kystsejersforening

Formanden
Erik Emborg
Hassersivej 139,
9000 Aalborg.
Tlf. 08-131233.

Aalborg, den 17. november 1969
mandag
EE/jc

Hvordan undgår vi, at havet æder vor strand og i værste fald vore huse?

De har hus i Rødhus-området, holder af det og plejer det. Vi må derfor sikkert have fælles interesse i at bevare vor ejendom.

For få år siden var de tyske bunkers ved nedkørslen til stranden usynlige. De lå godt inde i land. I dag ligger de midt på stranden.

I 1969 styrtede "La Mer" i havet, og ved hver vestenorm går vi bange rundt ved tankerne om, hvor meget havet æder ved denne lejlighed. Beboerne i yderste klitrække går selvfølgelig først til, men klitter, der er lige så høje som de nuværende højeste, er allerede væk, og forsvinder disse sidste klitter, så går det hurtigt ind over sletten og til det næste klitland med alle de nye huse på statens grunde.

I 1950 og 1952 styrtede Heistebergs og Kauffeldts oprindelige huse i havet til trods for, at de var bygget langt fra stranden.

Over de sidste år er der ædt fra 5 m til 8 m klit pr. vinter.

Derfor starter vi vor forening, som bør have videst mulig rygdækning blandt grundejerne, for at skabe styrke over for myndighederne.

Vedlagt følger vedtægter, referat fra stiftende generalforsamling samt girokort. Årskontingentet er kr. 25,- pr. år. Endvidere vedlægger vi udklip fra Vendsyssel Tidende af 10. november 1969, der forklarer om baggrunden og foreningens tanker.

Forpligtelser ud over medlemskontingent påtager De Dem ikke.

Staten har ikke kunnet blive enig om en kystsejerspolitik. Konsekvenserne synes for mange, men for os betyder forsinkelser ødelæggelse. Men vi kan sel

Med vort beskedne kontingent kan vi deltage i udsætning af høfder af typen "vinkelsække" fra firmaet P.S. Nielsen, Frederikshavn. Samme type som nu benyttes til sikring af Skagen Gråfyr, og vi har allerede sikret bygning af en prøvehøfde.

Leo Nielsen (klitfoged og købmand) vil være vor akvisitør, thi vi må have alle med, dersom vi skal sikre tilladelse og støtte til en virkelig effektiv sikring - een prøvehøfde gør det ikke.

Høfderne skal gå ud fra klitfoden men ikke ud i vandet, så færdsel på stranden kan fortsætte uhindret. Vi har sikret økonomisk støtte til en prøvehøfde, der udlægges dette efterår, så vi har erfaring til næste forår og vor første ordinære generalforsamling. Så ud over medlemskontingent og indforståelsen med høfdernes udlægning og tilstedeværelse, er der ingen forpligtelser for medlemmerne.

Jeg ved ikke om prøve-høften blev bygget, men problemet var nok især aktuelt længere sydpå ved Rødhus. Tvært imod har havet snarere udbygget området ud for vore huse.

Erik Sigsgaard

Noget af det første jeg husker (Jens Ole Backhausen, født 1944), er garagerne på stranden og stien hen til "Toppen" over klitterne. Der var ikke særlig langt til huset, der var bygget på den dengang højeste klit. Placeringen af huset havde flere fordele: Man kunne sidde i stuen og nyde udsigten over havet, og selv om natten var huset nemt at finde, da taget kunne ses helt fra Blokhus.

Da jeg var 6 år, flyttede familien fra Aalborg til København. Hver sommerferie var vi dog i Blokhus. Før vi tog af sted, blev der pakket en stor kurvekuffert med tøj og andre fornødenheder. Kufferten blev sendt i forvejen med DSB. Så rejste min mor og vi 4 børn med toget til Aalborg. Far kom et par dage senere, når han fik ferie.

Fra Aalborg kørte vi så med "Karlsvognen" til rutebilstationen i Blokhus, hvor kurvekufferten ventede os. Til de sidste 3 km. sydpå ad stranden, havde vi forudbestilt den lokale vognmand.

Vel ankommet til huset skulle der gøres petroleumslamper klar og hentes vand ved pumpen. Der var jo hverken lys, vand eller varme indlagt i husene dengang.

Da huset heller ikke var isoleret, kunne det være vanskeligt at holde varmen i dårligt vejr. Så kom den gamle bageovn til primus i gang. Mor lavede franskbrødsdej, og brødene blev bagt inde i stuen. Det gav varme og tilmed friskbagt brød.

De første år havde hvert hus sit lokumsskur lidt længere inde, ca. på højde med det nuværende postkassehus. Senere blev der bygget garage til huset, og her blev der gravet et par store cementrør ned i sandet, et rundt bræt ovenpå, enkelt men effektivt. Mine yngre søstre var dog ikke meget for at gå alene derned. Der var lidt mørkt og klamt og ofte tilholdssted for nogle store skrubbudser.

Større indkøb blev bragt ud af købmanden, men uden køleskab var det nødvendigt med en daglig indkøbstur til Blokhus. Det foregik til fods ad stranden, ofte trækkende med en gammel cykel til at fragte varerne på. Der skulle især købes frisk mælk, og vi havde desuden en lille mælkespand med til frisk vand. Det brune pumpevand ved huset var godt nok til te og saftvand, men kaffen, den krævede vand fra Blokhus.

Nogle år kom der også handlende kørende ad stranden for at sælge deres varer (frugt og grønt m.v.) til de få sommerhuse på strækningen.

Endelig var der også engang rutebil med fast køreplan på stranden mellem Blokhus og Rødhus.

Jævnealdrende fætre og kusiner var tit på besøg og dertil kom børn og børnebørn fra nabohusene. Vi var derfor ofte mange til at gå i vandet, spille bold på stranden, lege tagfat i klitterne eller gå på opdagelse i de gamle bunkers ved vandrehjemmet.

Jeg kunne også nemt få tiden til at gå alene. Baglandet mellem yderste og inderste klitrække var stadig jomfrueligt med små vandhuller mellem de lave sandbanker. Her kunne jeg gå i timevis og nyde naturen. Jeg vidste præcis, hvor jeg kunne finde de insektædende planter soldug og vibefedt, der var mange gøgeurter, tranebær, bukkeblad, ensian blot for at nævne nogle få af de planter, der nu er næsten forsvundet fra området. Bøllebær var der også mange af. I årenes løb har jeg plukket mange kg., som så blev kogt til marmelade.

I 1970 havde jeg fået et godt fotoudstyr, og nu brugte jeg enhver lejlighed til at tage dias af flest mulige planter fra området. Det var på høje tid, for efter grundvandssænkningen og udstykning af sommerhusgrunde uddøde en stor del af det naturlige dyre- og planteliv. Herved mistede jeg også en stor del af glæden ved området. Men med årene finder man jo ud af, at det stadig er et dejligt sted med mange kvaliteter. Derfor slog jeg da også til, da dødsboet efter lektor Sørensen, en af de første sommerhusejere i området, var til salg.

I forbindelse med udstykningen beholdt familien de 4 yderste grunde. Grunden med ”Toppen” som min morbror overtog, medens min mor fik grunden med ”Gultorp” der nu er revet ned og erstattet af et nyt hus nede bag klitten. Endelig 2 ubebyggede grunde der siden er overtaget af to kusiner og en søster, som nu har bygget sommerhuse på grundene.

Den gamle natur er væk og erstattet af et stort antal huse. Mange af dem er heldigvis bygget på en måde og malet i farver, så de falder i et med naturen. Beplantningen med fyrretræer er også vokset op og skjuler mange af de hvide skorstene og røde eller hvide sternbrædder og vinduesrammer, der stadig skiller sig ud fra naturens diskrete farver.

Vejen til området er også en bekvemmelighed og nødvendighed i forhold til tidligere. Det er rart med asfalt helt til postkassehuset. Det sparer en masse huse for en væsentlig støvplage. Det er imidlertid trist at se hvor mange, der kører alt for hurtigt. Hvor tit er det nødvendigt at køre hurtigere end de lovlige 30 km/t.? Tænk på alle de børn der færdes i området. Næste generation, og deres børn, er i fuld gang med at samle gode minder om et dejligt feriested.